

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSPA-140 – 133(3)/13
DSPA-140 – 152(3)/13

Warszawa, 9 września 2013 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Przekazuję przyjęte przez **Radę Ministrów stanowisko** wobec poselskiego projektu ustawy:

- **o zmianie ustawy – Prawo ochrony Środowiska** (druk nr 1505)

oraz poselskiego projektu ustawy:

- **o zmianie ustawy – Prawo ochrony Środowiska** (druk nr 1573)

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Środowiska do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z wyrazami szacunku

(-) Donald Tusk

Stanowisko Rządu wobec poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska (druk 1505) oraz poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska (druk 1573)

Projektowane zmiany zawarte w obu poselskich projektach (druk 1505 i druk 1573) są praktycznie tożsame i zmierzają do przywrócenia stanu prawnego obowiązującego przed nowelizacją wprowadzoną przez art. 207 pkt 17 lit. c ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21) w zakresie określenia w art. 402 ust. 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) czym dochodem są wpływy z tytułu opłat i kar za składowanie i magazynowanie odpadów.

Art. 402 ust. 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21) stanowił, iż wpływy z tytułu opłat i kar za składowanie i magazynowanie odpadów stanowią w 50% dochód budżetu gminy, na obszarze której są składowane odpady. W skierowanym do Sejmu rządowym projekcie ustawy o odpadach (druk 456) nie było propozycji zmiany tego przepisu. W trakcie prac parlamentarnych została wprowadzona zmiana polegająca na dodaniu w przedmiotowym przepisie zdania drugiego: „W przypadku gdy gmina należy do związku międzygminnego, którego zadaniem statutowym jest gospodarka odpadami, wpływy należne gminie stanowią wyłączny dochód budżetu tego związku międzygminnego i są przeznaczone na jego cele statutowe.”. Powyższe rozwiązanie stanowiło przyjęcie propozycji zgłoszonej w toku prac Podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o odpadach przez Związek Komunalny Gmin „CZYSTE MIASTO, CZYSTA GMINA”. Uzasadnieniem tej propozycji zmiany było wskazanie, iż rozwiązanie takie pozwoli skierować znaczące środki finansowe do instytucji odpowiedzialnych za koordynowanie i zarządzanie kompleksową gospodarką odpadami w ramach regionu, co przeloży się na sprawniejsze funkcjonowanie nowego systemu z korzyścią dla wszystkich gmin tworzących związek międzygminny w regionalnych strukturach gospodarowania odpadami.

Powyższa zmiana weszła w życie z dniem 23 stycznia 2013 r. i wywołuje protesty gmin należących do związków międzygminnych, których zadaniem statutowym jest gospodarka odpadami. Poza argumentacją gmin przedstawioną w uzasadnieniu do projektu poselskiego (druk 1505), iż gminy zostały pozbawione istotnej części spodziewanych dochodów oraz że w przypadku gdy składowisko nie jest zarządzane przez związek międzygminny, uzyskiwanie przez niego tych środków jest nieuzasadnione, gminy w pismach kierowanych do Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Środowiska podnoszą, iż wpływy te były dla nich rekompensatą z tytułu uciążliwości spowodowanych lokalizacją na ich obszarze składowiska odpadów, co powoduje, iż obecnie gminy należące do związku międzygminnego znajdują się w mniej korzystnej sytuacji, niż gminy nienależące do takiego związku. Niezamierzoną konsekwencją zmian wprowadzonych ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. może być

występowanie takich gmin ze związków międzygminnych, co doprowadzić może do rozpadu związków i niszczenia efektywnego gospodarowania odpadami.

Ustosunkowując się do propozycji nowelizacji zawartej w drukach 1505 oraz 1573, Rząd wyraża pozytywne stanowisko co do samej idei zmiany, tak aby uwzględnić interesy gmin należących do związków międzygminnych. Należy bowiem zauważyć, iż na terenie gmin są zlokalizowane nie tylko składowiska odpadów komunalnych czy odpadów powstałych z przetwarzania takich odpadów, ale również składowiska odpadów przemysłowych, które nie wchodzi w zakres zadań gmin i nie są przejmowane przez związki międzygminne. Dodatkowo również należy podnieść, że obowiązujący po nowelizacji przepis nie uwzględnia sytuacji, w której gmina przekazała związkowi międzygminnemu tylko część zadań z zakresu gospodarki odpadami, a pozostałe zadania realizuje sama.

W ocenie Rządu zmiana nie powinna polegać wyłącznie na przywróceniu stanu dotychczasowego, celowe bowiem wydaje się dodanie postanowienia, iż w pewnych przypadkach wpływy z tytułu opłat i kar za składowanie i magazynowanie odpadów mogą stanowić dochód związku międzygminnego. Chodzi o stworzenie prawnej możliwości takiego przekazywania wpływów z tytułu opłat i kar za składowanie i magazynowanie odpadów, gdy gminy zawrą takie postanowienia w statucie związku międzygminnego przejmującego zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Podkreślić należy, iż opłaty za składowanie odpadów mają przede wszystkim stymulować kierowanie odpadów do innych sposobów zagospodarowania i ograniczanie ilości składowanych odpadów, zgodnie z art. 18 ust. 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w myśl którego składowane powinny być wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób było niemożliwe z przyczyn technologicznych lub nie jest uzasadnione z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych. Dlatego też nie negując potrzeby zapewnienia gminom pewnych rekompensat z tytułu uciążliwości spowodowanych lokalizacją składowiska na ich obszarze, środki te powinny też stymulować rozwój selektywnego zbierania i innych metod przetwarzania odpadów, aby maksymalnie ograniczać składowanie odpadów, zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, co w przypadku przekazania przez gminę zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi na związek międzygminny następuje na poziomie tego związku.

Projektowana zmiana ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Niewątpliwie obydwie projekty powinny być uzupełnione o przepisy przejściowe, dotyczące sposobu postępowania z wpływami z tytułu opłat i kar za składowanie i magazynowanie odpadów, które wpłynęły pomiędzy wejściem w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, tj. dniem 23 stycznia 2013 r. a dniem wejścia w życie projektowanej zmiany. Dodatkowym bowiem problemem jest fakt, iż pierwotna zmiana art. 402 ust. 6 nie została powiązana ze zmianą art. 402 ust. 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska, zgodnie z którym zarząd województwa oraz wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzą wyodrębnione rachunki bankowe w celu gromadzenia i redystrybucji wpływów, o których mowa w art. 401 ust. 1. Wpływy te są przekazywane na rachunki bankowe Narodowego Funduszu, wojewódzkich funduszy oraz na rachunki budżetów powiatów i budżetów gmin, nie został natomiast wskazany rachunek bankowy związku międzygminnego. Oznacza to, że w przypadku gminy będącej członkiem związku międzygminnego wpływy te są

przekazywane przez zarząd województwa lub wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska na rachunek bankowy gminy, a ta powinna je przekazać związkowi międzygminnemu jako jego dochód – wprost jednak taki obowiązek na gminę nie został nałożony. Dlatego też przepisy przejściowe powinny jednoznacznie rozstrzygać, czy wpływy te powinny być przekazane przez gminę związkowi międzygminnemu. Czy przekazanie to ma dotyczyć wpływów przekazanych przez zarząd województwa gminie we wskazanym wyżej okresie, czy wpływów, które w tym okresie wpłynęły na rachunek zarządu województwa lub wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, a mogą być przekazane gminom już po wejściu w życie ustawy nowelizującej.

Projekty wymagają ponadto zmian o charakterze legislacyjnym:

- 1) po wyrazach „z późn. zm.” należy dodać odnośnik wskazujący te zmiany,
- 2) w druku 1505 wyrazy „ustala się nowe brzmienie ust. 6:” należy zastąpić wyrazami „ust. 6 otrzymuje brzmienie:”

Rząd pozytywnie opiniuje obydwie poselskie projekty ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska, niemniej jednak zwraca uwagę na potrzebę ich uzupełnienia o przepisy przejściowe oraz sugeruje rozważenie dodania przepisu pozwalającego na przekazywanie całości lub części środków wpływających z tytułu opłat i administracyjnych kar pieniężnych za składowanie odpadów do związku międzygminnego, do którego należy gmina, na obszarze której jest zlokalizowane składowisko odpadów.